

De Standaard Ze zijn niet met veel, vluchtelingen in het hoger onderwijs. Zelfs met de vereiste talenkennis moeten ze wennen aan het onderwijsniveau.

Witte raven in het hoger onderwijs

2.500 vluchtelingen vroegen erkenning diploma aan

Vijf jaar na de grootste vluchtelingenstroom sinds de Tweede Wereldoorlog stellen we de vraag: *haben wir es geschafft?* Ook in België hebben duizenden Syriërs, Irakezen en Afghanen een veilige haven gevonden, ver weg van het oorlogsgeweld. Wat is er van hen geworden? Hebben ze een job? Zijn ze geïntegreerd? Of willen ze terug? Correspondent **YVES DELEPELEIRE** zoekt de antwoorden en de verhalen die in de statistieken nog onzichtbaar zijn.

VAN ONZE CORRESPONDENT 'ONT-VLUCHT 2015 > 2020' YVES DELEPELEIRE

BRUSSEL 'De eerste week kreeg ik honderden mails en stonden twintig, dertig vluchtelingen aan mijn bureau', zegt Mohammad Salman, professor in de vakgroep Politieke Wetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel. Hij kwam in 2011 als Syrische doctoraatsstudent naar België en werkte aan de VUB toen de vluchtelingen crisis in 2015 ook ons land bereikte. Hij stelde de rector voor dat hij het aanspreekpunt zou worden voor vluchtelingen met ambities om te studeren. Daarmee was de VUB de eerste universiteit in België om vluchtelingen de hand te reiken.

De voorbije vier jaar schreven zich meer dan 200 vluchtelingen aan de VUB in, vooral aan de faculteit Sociale Wetenschappen & Solvay Business School en de faculteit Ingenieurswetenschappen. In het academiejaar 2017/18 begonnen 66 vluchtelingen aan de VUB, het hoogste aantal dusver. Aan de UGent is een 150-tal vluchtelingen ingeschreven, vooral in ingenieurswetenschappen, geneeskunde, economie en bedrijfskunde en farmaceutische wetenschappen. Aan de KU Leuven een 50-tal.

Hoeveel vluchtelingen in totaal hoger onderwijs volgen, is moeilijk te zeggen. In elk geval zijn het er erg weinig. Volgens het VN-vluchtelingenagentschap UNHCR zou slechts 3 procent van de vluchtelingen wereldwijd hoger onderwijs volgen.

Academisch Engels

‘Ons onderwijs is activerend en zet veel meer in op werkvormen waar vluchtelingen minder vertrouwd mee zijn’

KATRIEN DE BRUYN (UGENT)

De obstakels om in te schrijven en de lessen in het Nederlands of Engels te kunnen volgen, zijn groot. En dat ondanks dat verschillende universiteiten en hogescholen de voorbije jaren aanspreekpersonen voor vluchtelingen aanstelden en voorbereidingstrajecten en schakelprogramma's uitwerkten, zodat anderstalige nieuwkomers makkelijker kunnen aansluiten.

Sprekend is een bevraging van Mohammad Salman, in 2017, van dertien vluchtelingen aan de VUB. ‘Volgens dat onderzoek hadden zij het gevoel dat hun niveau van academisch Engels of Nederlands onvoldoende was’, zegt Salman. ‘In het begin verwees ik hen soms door naar de avondschool (CVO). Sinds 2017 biedt de universiteit zelf meer taalcursussen aan om hen op hun studies voor te bereiden. De meeste bevroegde vluchtelingen gaven ook aan niet vertrouwd te zijn met de manier van examineren en evalueren. Een mondeling examen, een openboekexamen of een presentatie, dat was nieuw voor hen. Ook met het schrijven van een academische paper met de juiste referenties en bronvermeldingen hadden ze het moeilijk.’

Een boek in de bib zoeken

‘Ons onderwijs is activerend en zet veel meer in op werkvormen waar vluchtelingen minder vertrouwd mee zijn’, zegt Katrien De Bruyn, aanspreekpunt voor vluchtelingen aan de UGent. ‘Zeker in het eerste jaar hebben ze het moeilijk. Zelfs met het vereiste taalniveau moeten ze wennen aan het tempo en het onderwijsniveau. Vaak hebben ze ook andere zorgen aan hun hoofd, zoals hun familie die is achtergebleven. Of ze hebben een kindje. Dikwijls zijn vluchtelingen al wat ouder dan Vlaamse studenten, met wie ze daardoor ook moeilijk aansluiting vinden.’

‘In mijn bevraging gaf de meerderheid van de vluchtelingen aan zich een beetje verloren te voelen, omdat ze aan de universiteit zo weinig mensen kennen’, voegt Salman eraan toe. ‘Ze wisten niet bij wie ze moesten zijn om hulp te krijgen voor basisvragen, zoals hoe ze een boek in de bibliotheek konden vinden. Het gebrek aan sociale contacten had ook een negatieve invloed op hun zelfvertrouwen. Veel studenten zeiden dat ze best een buddy konden gebruiken.’ Onder andere de KU Leuven en de UGent hebben zo'n buddyproject.

Slaagpercentages bij vluchtelingen konden de universiteiten niet geven, omdat die zo niet bijgehouden worden.